Φο.Δ.Σ.Α. Στερεάς Ελλάδας Α.Ε. συνημμένο στο εισερχ. Αρ.Πρωτ.:1539/11.07.2023

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ
Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής κι Επιχειρησιακής Υποστήριξης ΕΣΠΑ
Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)

Ταχ. Δ/νση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63, Αθήνα
Πληροφορίες : Α. Δρακάτου
Τηλέφωνο : 210 3742071
Fax : 210 3742063
Email : adrakatou@mnec.gr

Αθήνα, **04-05-2023**

Αριθ. Πρωτ. : **41429 - 04-05-2023**

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 460, 481, 509

Προς : **Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγραμμάτων «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» και «Πολιτική Προστασία» (ΕΥΔ ΠΕΚΑ & ΠΟΛ.ΠΡΟ.)**
e-mail: peka-polpro@mou.gr

ΘΕΜΑ: Απόψεις σχετικά με τις υπό αξιολόγηση πράξεις που αφορούν σε Μονάδες (ΜΕΑ) και λοιπών υποδομών διαχείρισης αποβλήτων

Σχετ. 1: Το με αρ. πρωτ. ΕΥΔ ΠΕΚΑ&ΠΟΛΠΡΟ 3889/10-04-2023 έγγραφό σας (αρ. πρωτ. εισερχομένου ΕΥΚΕ-ΧΕ 460/10-04-2023)

Σχετ. 2: Το με αρ. πρωτ. ΕΥΔ ΠΕΚΑ&ΠΟΛΠΡΟ 4115/19-04-2023 έγγραφό σας (αρ. πρωτ. εισερχομένου ΕΥΚΕ-ΧΕ 481/19-04-2023)

Σχετ. 3: Το με αρ. πρωτ. ΕΥΔ ΠΕΚΑ&ΠΟΛΠΡΟ 4326/26-04-2023 έγγραφό σας (αρ. πρωτ. εισερχομένου ΕΥΚΕ-ΧΕ 509/26-04-2023)

Σε συνέχεια των ανωτέρω σχετικών υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας Εκθέσεις Τεκμηρίωσης Παροχής ΥΓΟΣ και Εκθέσεις για τμήματα πράξεων που ενισχύονται βάσει άρθρων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής (ΓΑΚ) και αφορούν σε υπό αξιολόγηση πράξεις που περιλαμβάνουν κατασκευή Μονάδων Επεξεργασίας Απορριμμάτων (ΜΕΑ) και λοιπών υποδομών διαχείρισης αποβλήτων, όπως Χώρων Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ). Λαμβανομένου υπόψη του Ενωσιακού θεσμικού πλαισίου για τις Κρατικές Ενισχύσεις, σημειώνονται τα εξής:

1. Οι υπό αξιολόγηση πράξεις ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και αφορούν την κατασκευή και λειτουργία Μονάδων Επεξεργασίας Απορριμμάτων με ιδιαίτερα ευρύ αντικείμενο, τόσο ως προς τις κατηγορίες εισερχόμενων στις μονάδες αποβλήτων, όσο και ως προς το είδος των επιμέρους σταδίων επεξεργασίας & διαχείρισης που διενεργείται.
   Πιο συγκεκριμένα:
   α) τα εισερχόμενα στις μονάδες ρεύματα περιλαμβάνουν σύμμεικτα αστικά στερεά απόβλητα, προδιαλεγμένα οργανικά απόβλητα, χωριστά συλλεγόμενα ανακυκλώσιμα υλικά (λειτουργία ΚΔΑΥ εντός των εγκαταστάσεων της ΜΕΑ), μη αξιοποιήσιμα απόβλητα που εξέρχονται από ΚΔΑΥ, λυματολάσπη και άλλες κατηγορίες όπως απόβλητα νεκροταφείων, απόβλητα από αγορές, ογκώδη απόβλητα, απόβλητα από καθαρισμό λυμάτων, κ.α., δηλαδή τα εισερχόμενα, στις υπό δημιουργία ΜΕΑ, ρεύματα ΑΣΑ αφορούν τόσο σε οικιακά όσο και σε απόβλητα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων,
   β) στις μονάδες διενεργούνται πολλαπλές διεργασίες, όπως προεπεξεργασία/προδιαλογή, μηχανική επεξεργασία, βιολογική επεξεργασία (αναερόβια και αερόβια), ωρίμανση/ραφιναρία, ενεργειακή αξιοποίηση βιοαερίου, θερμική ξήρανση για παραγωγή δευτερογενούς καυσίμου, υγειονομική ταφή υπολειμμάτων, κ.α.
   Μέρος των ανωτέρω διεργασιών γίνεται με τη χρήση των ίδιων υποδομών για κάποιες από τις προαναφερόμενες κατηγορίες αποβλήτων, ενώ για το σύνολο των διεργασιών και αποβλήτων γίνεται κοινή χρήση χώρων όπως βοηθητικών κτιρίων, γραφείων, δεξαμενών, υποσταθμών, κινητού εξοπλισμού, εξωτερικής οδοποιίας, κλπ.
   Συνεπώς τα εξεταζόμενα έργα χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερα σύνθετα και χρήζουν πολύ προσεκτικής διερεύνησης κατά τον καθορισμό του κατάλληλου πλαισίου εφαρμογής κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Τα έργα διαχείρισης αποβλήτων που έχουν περιέλθει σε γνώση της Υπηρεσίας -και για τα οποία έχει γνωμοδοτήσει μέχρι σήμερα- είχαν πιο περιορισμένο αντικείμενο, επικεντρωνόμενα κυρίως στην επεξεργασία σύμμεικτων αστικών στερεών και προδιαλεγμένων οργανικών αποβλήτων. Παράλληλα, στις περιπτώσεις που τα έργα περιελάμβαναν ενεργειακή αξιοποίηση βιοαερίου ή παραγωγή δευτερογενούς καυσίμου διερευνήθηκαν περαιτέρω τα χαρακτηριστικά των υποδομών που κατασκευάζονται στις μονάδες, καθώς και οι συνθήκες αξιοποίησης των τελικών προϊόντων, προκειμένου να καθοριστεί το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων που θα εφαρμοστεί.
   Η ανωτέρω διαδικασία ήταν αποτέλεσμα πολύμηνης συνεργασίας μεταξύ της Υπηρεσίας, της αρμόδιας διαχειριστής αρχής και εμπλεκόμενων φορέων, η οποία κατέληξε στον διαχωρισμό των έργων σε τμήματα στα οποία εφαρμόζονται οι κανονιστικές διατάξεις για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημοσίων υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ) και τμήματα στα οποία εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκες (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

3. Ωστόσο έχει ήδη εκδοθεί, και αναμένεται η δημοσίευση προκειμένου να τεθεί σε ισχύ, ευρεία τροποποίηση του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (Καν. ΕΕ 651/2014), στην οποία προβλέπεται νέο άρθρο για *επενδυτικές ενισχύσεις για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία,* το οποίο θα περιλαμβάνει διατάξεις

σχετικά με επενδύσεις για τη μείωση, πρόληψη, προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, διαλογή και ανακύκλωση των αποβλήτων, ενώ δύναται να δημιουργεί αναγκαιότητα εφαρμογής νέων κανόνων για τις ενισχύσεις για εργασίες διάθεσης και ανάκτησης στο πλαίσιο της παραγωγής ενέργειας.
Υπενθυμίζεται ότι στο σημείο 223 των Κατευθυντηρίων γραμμών του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας, προβλέπεται ότι η ενίσχυση που αφορά την παραγωγή βιοκαυσίμων, βιορευστών, βιοαερίου και καυσίμων βιομάζας από απόβλητα θα αξιολογείται σύμφωνα με τους όρους που εφαρμόζονται στην ενίσχυση για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που καθορίζονται στο τμήμα 4.1 (Ενισχύσεις για τη μείωση και την εξάλειψη των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, μεταξύ άλλων μέσω της στήριξης της ανανεώσιμης ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης).
Στο πλαίσιο της ευρείας τροποποίησης του ΓΑΚ, η Υπηρεσία μας θεωρεί ιδιαίτερα σημαντικό να τεθούν εξειδικευμένα ερωτήματα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε να αποφευχθούν ζητήματα μη συμβατών κρατικών ενισχύσεων κατά τον έλεγχο από αρμόδια όργανα, αναφορικά με το πεδίο εφαρμογής των νέων άρθρων στα έργα διαχείρισης αποβλήτων.

4. Επιπλέον κρίνεται ότι, τα σύνθετα χαρακτηριστικά των νέων υπό αξιολόγηση έργων απαιτούν εκ νέου διερεύνηση, ώστε να γίνει κατάλληλος και εμπεριστατωμένα τεκμηριωμένος διαχωρισμός μεταξύ τμημάτων των έργων στα οποία ενδεχομένως θα εφαρμοστεί διαφορετικό θεσμικό πλαίσιο κανόνων κρατικών ενισχύσεων (ΥΓΟΣ & ΓΑΚ). Παράλληλα, απαιτείται να υπάρξει λεπτομερής συζήτηση και ανάλυση ζητημάτων, όπως η χρήση των υποδομών για τη διαχείριση των επιμέρους ειδικών αποβλήτων.

5. Σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα, οι συγκεκριμένες πράξεις ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Το θεσμικό πλαίσιο χορήγησης των ενισχύσεων, εάν και ποιο μέρος δύναται να ενισχυθεί βάσει του πλαισίου των ΥΓΟΣ και ποιο μέρος βάσει του ΓΑΚ, θα αποσαφηνιστεί έπειτα από την δημοσίευση του αναμορφωμένου ΓΑΚ στα ενεργειακά & περιβαλλοντικά άρθρα του και, εφόσον απαιτηθεί, την διευκρίνιση ζητημάτων από την Ε.Ε.
Έπειτα από την αποσαφήνιση αυτή η Δ.Α θα πρέπει να μας αποστείλει εκ νέου τις πράξεις αυτές για γνωμοδότηση ως προς τα ζητήματα κρατικών ενισχύσεων.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για οποιαδήποτε συνδρομή.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος του Τμήματος Εξυπηρέτησης Κοινού και Πρωτοκόλλου

Κ.Α.Α.
ΓΟΝΙΔΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραΐτης

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ

- Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης
- ΕΥΚΕ - ΧΕ